

**Міністерство освіти і науки України
Бердянський державний педагогічний університет
Гуманітарно-економічний факультет
Кафедра правознавства**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Приймальної комісії
Бердянського державного
педагогічного університету
27 березня 2020

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
з дисципліни
«Основи правознавства»

Освітній ступінь: бакалавр з нормативним терміном навчання (прийом на другий (третій) курс) на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста

Спеціальності: 081 Право

1. Пояснювальна записка

Мета фахового вступного випробування для вступу на здобуття освітнього ступеня бакалавр: з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок вступників з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників на навчання за освітнім ступенем бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного ступеня молодшого спеціаліста для спеціальностей 081 Право в межах вакантних місць ліцензованого обсягу.

Форма вступного екзамену – тестування.

Тест – це завдання стандартної форми, виконання якого дає можливість виявити рівень сформованості знань, умінь, навичок.

Загальна кількість завдань тесту – 90.

Час виконання тесту – 180 хвилин.

Екзаменаційний тест з історії України складається із завдань двох типів:

1. Завдання з вибором однієї правильної відповіді (№ 1–85). Завдання складається з основи та чотирьох варіантів відповіді, з яких лише один правильний.

2. Завдання відкритого типу з розгорнутою відповіддю (№ 86–90).

Приклад тестового завдання

5. Відповідно до ч. 3 ст. 36 Кримінального кодексу України перевищенням меж необхідної оборони є:

- 1) умисне заподіяння нападаючому будь-якої шкоди, яка не викликала необхідності;
- 2) заподіяння тому, хто нападає, середньої тяжкості тілесних ушкоджень;
- 3) умисне заподіяння тому, хто посягає, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання або обстановці захисту;
- 4) жодна з відповідей не є правильною;

53. Юридичною особою є:

- 1) організація, створена і зареєстрована в установленому законом порядку;
- 2) людина, яка отримала вищу юридичну освіту;
- 3) службова особа;
- 4) особа, яка досягла повноліття.

Перелік навчальних предметів (тем), що виносяться на фахове вступне випробування:

1. Трудове право.
2. Адміністративне право.
3. Кримінальне право
4. Теорія держави і права.
5. Конституційне право.
6. Цивільне та сімейне право.

Вимоги до відповіді вступника

Чіткість, лаконічність, подання матеріалу теоретичного характеру у поєднанні із положенням чинного законодавства, вмiла квалiфiкацiя

протиправних діянь; вмiле застосовування положень нормативно-правових актів при розв’язанні практичних задач правового характеру; знання правничої термінології.

2. Зміст програми

Тема 1. Основи трудового права. Поняття трудового права і предмет його регулювання. Джерела трудового права. кодекс законів про працю України. Колективний і трудовий договори. Контракт – особлива форма трудового договору. Порядок прийняття на роботу. Робочий час. Час відпочинку. Особливості трудової діяльності неповнолітніх. Підстави розірвання трудового договору. Трудова дисципліна як різновид дисципліни. Дисциплінарна відповідальність. Матеріальна відповідальність. Індивідуальні й колективні трудові спори.

Тема 2. Основи адміністративного права. Поняття державного управління та співвідношення його з виконавчою владою. Державна служба: поняття, правовий статус державних службовців. Поняття, предмет і метод адміністративного права України. Система і джерела адміністративного права. Характеристика Кодексу про адміністративні правопорушення. Адміністративні правовідносини. Адміністративне деліктне право. Поняття адміністративної відповідальності. Адміністративна відповідальність неповнолітніх. Адміністративні стягнення: поняття та види. Основи адміністративного процесу.

Тема 3. Основи кримінального права. Основні поняття і система кримінального права. Характеристика Кримінального кодексу України. Кримінальна відповідальність та її підстави. Поняття злочину та його ознаки. Поняття складу злочину. Співучасть у злочині. Обставини, що виключають злочинність діяння. Звільнення від кримінальної відповідальності. Кримінальне покарання: поняття та ознаки. Особливості кримінальної відповідальності і покарання неповнолітніх. Злочини проти життя і здоров’я. Злочини проти власності.

Тема 4. Основи теорії держави. Особливості формування державно-правових інститутів у різних народів. Поняття держави та її ознаки. Апарат держави як система державних органів. Місце апарату в механізмі держави. Характеристика внутрішніх і зовнішніх функцій держави. Поняття форми держави.

Співвідношення і взаємодія держави та особи. Загальна характеристика концепцій про сутність і соціальне призначення держави.

Тема 5. Основи теорії права. Поняття права та його ознаки. Місце і роль права в системі соціальних норм. Загальна характеристика основних галузей права. Характеристика джерел права як зовнішньої форми його виразу. Правові відносини. Законність, правопорядок, суспільний порядок і дисципліна. Поняття правової поведінки. Правопорушення: поняття, причини і види. Юридична відповідальність: поняття і ознаки.

Тема 6. Основи конституційного права. Загальні засади демократичного конституційного ладу України. Народовладдя в Україні та форми його здійснення. Види референдумів. Виборче право та виборча система в Україні. Територіальний устрій України. Громадянство України як один із інститутів конституційного права. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України, гарантії їх дотримання. Загальна характеристика системи органів державної влади.

Тема 7. Основи цивільного права України. Цивільне право України: поняття і система. Загальна характеристика цивільного законодавства України. Цивільний кодекс України. Цивільно-правові відносини, їх виникнення, зміна та припинення. Суб'єкти цивільно-правових відносин. Об'єкти цивільно-правових відносин. Захист цивільних прав. Право власності. Zobov'язальне право. Поняття zobov'язання, підстави його виникнення та припинення. Цивільно-правові договори: поняття і види. Цивільно-правова відповідальність. Спадкування за законом і за заповітом.

Тема 8. Основи сімейного права України. Поняття сімейного права, його принципи та джерела. Шлюб за сімейним законодавством. Укладення та припинення шлюбу. Права та обов'язки подружжя. Права та обов'язки матері, батька і дитини. Влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування. Права та обов'язки інших членів сім'ї та родичів.

3. Критерії оцінювання

Час виконання тестових завдань – 180 хвилин.

Екзаменаційний тест складається із 90 завдань, з яких – 85 тестів закритого типу (з альтернативними вибірковими відповідями в 4-х варіантах) та 5 тестів відкритого типу (самостійна відповідь на питання, на утворення логічних пар, на визначення термінологічних понять, написання міні-творів, есе та інших форм творчої роботи).

За кожну правильну відповідь нараховується 1 бал.

Кількість правильних відповідей за тестові питання	Бал за 200-бальною шкалою оцінювання	Кількість правильних відповідей за тестові питання	Бал за 200-бальною шкалою оцінювання
0	0	43	108
1	66	44	109
2	67	45	110
3	68	46	111
4	69	47	112
5	70	48	113
6	71	49	114
7	72	50	115
8	73	51	116
9	74	52	117
10	75	53	118
11	76	54	119
12	77	55	120
13	78	56	121
14	79	57	122
15	80	58	123
16	81	59	124
17	82	60	125
18	83	61	126
19	84	62	127
20	85	63	128
21	86	64	129
22	87	65	130
23	88	66	131
24	89	67	132
25	90	68	133
26	91	69	134
27	92	70	135
28	93	71	136
29	94	72	137
30	95	73	138
31	96	74	139

32	97	75	140
33	98	76	141
34	99	77	142
35	100	78	143
36	101	79	144
37	102	80	145
38	103	81	146
39	104	82	147
40	105	83	148
41	106	84	149
42	107	85	150

Від 86-го до 90-го завдання за кожну відповідь нараховується від 0 до 10 балів у залежності від повноти відповіді.

7,6 – 10 балів – завдання виконано повністю, відповідь обґрунтовано, висновки та пропозиції аргументовано і оформлено належним чином.

5,1 – 7,5 балів – завдання виконано повністю, але допущено незначні неточності у розрахунках або оформленні; або при належному оформленні завдання виконано не менш ніж на 80%.

2,6 – 5 балів – завдання виконано менш ніж на 60%, за умови належного оформлення; або не менш ніж на 80% якщо допущені незначні помилки у розрахунках або оформленні.

0 – 2,5 балів – завдання виконано менш ніж на 40%, без належного оформлення, зі значними помилками у розрахунках або оформленні.

Отже, за 5 завдань відкритої форми з розгорнутою відповіддю вступник може набрати від 0 до 50 балів.

Остаточна конкурсна оцінка (**КО**) за 200-бальною шкалою (від 0 до 200) формується за формулою:

$$\text{КО} = 3\text{Т} + \text{ВТ},$$

де **3Т** – бали за виконання завдань тесту з вибором однієї правильної (див. таблицю); **ВТ** – бали за виконання завдань тесту відкритої форми з розгорнутою відповіддю (від 86-го до 90-го).

4. Список рекомендованої літератури

1. Адміністративне право України: Підручник / Ю.П.Битяк, В.М. Гаращук, О.В. Дьяченко та ін. – К., 2005.
2. Ведерніков Ю. А. Теорія держави і права: Навч. посіб. / Ю.А. Ведерніков, В. С. Грегул. 4те вид., доп. і переробл. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 224 с.
3. Дмитренко Ю.П. Трудове право України: Підручник / Ю.П.Дмитренко. - К.: Юрінком Інтер, 2009. - 624 с.
4. Загальна теорія держави і права: [Підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів] / М. В. Цвік, О. В. Пет-ришин, Л. В. Авраменко та ін.; За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О. В. Петришина. — Харків: Право, 2011. — 584 с.
5. Заїка Ю.О. Українське цивільне право [Текст] : навчальний посібник /Ю.О. Заїка. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 368 с.

6. Кодекс законів про працю України // Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами / Відп.ред. В.М.Вакуленко, О.П.Товстенко. - К.: Юрінком Інтер, 1997. – 1040с.
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
8. Конституційне право України: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. В. П. Колісника та Ю. Г. Барабаша. - Х.: Право, 2008. - 416с.
9. Конституція України: Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 року [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
10. Котюк В. О. Загальна теорія держави і права: Навч. посіб. / Котюк В.О. — К.: Атіка, 2005. — 592 с.
11. Кримінальне право України: Заг. частина / За ред. М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – К.: Юрінком Інтер; Х.: Право, 2010 – 496 с.
12. Кримінальне право України: Особл. ч.: Підручник / За ред. М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – К.: Юрінком Інтер; Х.: Право, 2010 – 496 с.
13. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
14. Молдован В. Основи держави і права. Опорні конспекти : [навч. посіб.] / Валеріан Молдован. – Київ : Юмана, 1996. – 174 с. – 966-7005-00-3.
15. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. За ред. С.С. Яценка. – К.: А.С.К., 2009 – 986 с.
16. Науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України / За заг. ред. Є.О.Харитонова, Н.Ю.Голубевої. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 740 с.
17. Осауленко О.І. Основи правознавства: Навчальний посібник для абітурієнтів. – К.: КНТ. 2008. – 221 с.
18. Основи конституційного права України : підручник / [авт. кол.: М. І. Козюба, А. М. Колодій, В. В. Копейчиков та ін.] ; за ред.В. В. Копейчикова. – Вид. 2-ге, стер. – Київ : Юрінком Інтер, 2000. 286 с.
19. Основи права України : навч. посіб. / М. Я. Ващишин, Н. Я. Отчак, М. В. Теличко, С. В. Холявка ; за заг. ред. М. Я. Ващишин. – Львів : ЛДУФК, 2016. 227 с.
20. Основи правознавства України: Навчальний посібник/ Ківалов С.В., Музиченко П.П., Крестовська Н.М., Крижанівський А.Ф. – Х.: Одиссей, 2013. – 218 с.
21. Основи правознавства/ Раденко Т.В., Раденко В.Б., Кравчина І.Б., Лихачов Р.Б. – Х.: ФОП Співак В.Л., 2013. – 390 с.
22. Підпригора О. А. Цивільне право України. Правові основи підприємництва : [навч. посіб.] / Підпригора О. А., Сумін В. О., Підпригора О. О. ; [за заг. ред. О. А. Підпригори]. – Київ : Юрінформ, 1994. 106 с.
23. Погорілко В. Ф., Федоренко В. Л. Конституційне право України: Підручник. - К.: Правова єдність, 2010. – 432 с.
24. Погорілко В.Ф., Шпиталенко Г.А. Правознавство: Підручник. – К.: Каравела, 2013. – 298 с.
25. Правознавство. 10 клас. Профільний рівень: Навчальний посібник. «Ранок». – 2010. – 260 с.
26. Правознавство: Навчальний посібник / За заг. редакцією П.Д. Пилипенка. – Львів: «Новий Світ-2000», СПД ФО «В.М. Піча» 2007. - 516 с.

27. Про адвокатуру та адвокатську діяльність Закон України від 5 липня 2012 р. [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
28. Про місцеве самоврядування: Закон України від 21 травня 1997 р. [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
29. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 р. [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
30. Про прокуратуру: Закон України від 15 жовтня 2014 р [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
31. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 7 липня 2010 р [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
32. Пронюк Н. В. Сучасне міжнародне право : навч. посіб. / Н. В. Пронюк. Вид. 2-ге, змінене та допов. Київ : КНТ, 2010. 280 с.
33. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права і держави. Навчальний посібник. Вид.9-е, зі змінами / П.М. Рабінович– Львів: Край, 2007. – 192 с.
34. Ратушняк С.П. Правознавство: Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. – с. 443-446.
35. Ромовська З.В. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар / З.В. Ромовська. — К.: Правова єдність, 2009. — 432 с.
36. Сімейне право України [Текст] : підручник / за ред. Є.О.Харитонова, Н.Ю. Голубевої. – К.: Істина, 2010. – 320 с.
37. Сімейне право України [Текст] : підручник / С.Б. Булеца, В.В. Заборівський, В.Г. Фазикош. За ред. С.Б. Булеци. – К.: Знання, 2015. — 375 с.
38. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 року № 2947-III (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
39. Скакун О. Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): Підруч. / Скакун О.Ф. – Х.: Еспада, 2006. – 776 с.
40. Трудове право України у запитаннях і відповідях: навчально-довідковий посібник. – 2-ге вид. зі змінами та доповненнями / 3 ред.. В.В. Жернакова. – Х.: Одісей, 2011
41. Трудове право України. – Підручник. За ре. О.М. Ярошенка, С.М. Прилипка – 4-те вид., перероб. і доп. – Харків: Видавництво «ФІНН», 2011.
42. Цивільне право України : В 2-х томах. Том 1 [Текст] : підручник / За ред. Є.О.Харитонова, Н.Ю.Голубевої. – Х.: ТОВ «Одісей», 2010. – 832 с.
43. Цивільне право України: В 2-х томах. Том 2 [Текст] : підручник / За ред. Є.О.Харитонова, Н.Ю.Голубевої. – Х.: ТОВ «Одісей», 2010. – 872 с.
44. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.